

ASORKD

ASOCIACE SDRUŽENÍ PRO OCHRANU A ROZVOJ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ ČR

The Association for the Conservation and Development of the Cultural Heritage in the Czech Republic

Karolíny Světlé 5, 110 00 Praha 1, Tel.: +420 371 595 624; GSM: +420 777 183 077, +420 737 939 104, +420 736 181 289

prezidium@asorkd.cz; www.asorkd.cz; www.zachrante-lazne-kyselka.cz/

Vážený pan
Mgr. Daniel Herman
Ministr kultury ČR
Maltézské náměstí 1
118 11 Praha 1

Věc: Zámecký areál Liblín, kulturní památka ČR
rejstříkové číslo 16091/4- 2519

Vážený pane ministře,

dovolte nám, abychom obrátili Vaši pozornost ke zdánlivě z hlediska památkové péče jednoduché kauze novostavby v zámeckém areálu v Lublině. Zámek je v současné době využíván Domovem sociálních služeb (DSS). Novostavba o dvou nadzemních podlažích by měla rozšířit jeho provozní a technickou vybavenost. V projektové dokumentaci k územnímu řízení byla novostavba umístěna z památkového hlediska naprosto nepřijatelně v těsné blízkosti (17m) před průčelí zámku obrácené do parku. Národní památkový ústav v Plzni hrubě pochybil vydáním souhlasného stanoviska. Zámek a park tvoří jednotný památkově chráněný celek, jakékoli oddělení zámku od parku znamená zničení smyslu celého areálu, zničení jeho památkové hodnoty. V současné době probíhá rekonstrukce parku dotovaná evropskými penězi, která pochopitelně s novostavbou před zámeckým parkem nepočítala. Realizace stavby by nepochybně znamenala zmaření smyslu celé investice a povinnost navrácení dotace.

Místní aktivisté – pan Zdeněk Struhovský a Ing. Pavel Šapovalov - se dozvěděli o projektové dokumentaci na počátku roku 2012. Ve snaze zachránit památku oslovil p. Šapovalov následující instituce a jednotlivé reprezentanty státní správy se žádostí o pomoc:

- náměstka hejtmana Ivo Grunera
- hejtmana Chovance
- ředitele NPÚ v Plzni Ing. arch. Jana Kaigla (21.2.12)
- Ing. Pavla Domanického
- odbor památkové péče MÚ Rokycany (p. Cinkeová)
- MK ČR (22.3.12)
- 29. 3.2012 bylo na MK ČR zasláno odborné vyjádření prof. PhDr. Tomáše Durdíka Drsc, prof. PhDr. Pavla Vlčka a prof. Ing.akad. arch. Václava Girsy
- byla podána stížnost památkové inspekci MK ČR –PhDr. Jindřich Noll
- G.Ř. NPÚ – Naděžda Goryczková
- 3.4. 12 – stížnost všem zastupitelům Plzeňského kraje
- ČT – Miroslava Vildová
- G.Ř. NPÚ – Ing.arch. Věra Kučová

Všechno vynaložené úsilí bylo bez výsledku, nikdo z oslovených neměl zájem hrubému pochybení zabránit. Úřední postup byl zcela nadřazen zdravému rozumu.

V srpnu 2012 došlo k obratu zásahem ASORKDU. Asociace se připojila vlastním odborným vyjádřením ke stanoviskům výše uvedených odborníků a navrhla jinou možnost rozšíření prostorové kapacity zámku – na př. přístavbou kratšího severního dvorního křídla zámku s průjezdem pro zachování současné komunikace. Po osobní intervenci prezidenta asociace u ředitele NPÚ v Plzni při níž m. j. bylo připomenuto ohrožení dotace z evropských fondů, svolal ředitel Ing. arch. Jan Kaigl vědeckou radu, která původně souhlasné stanovisko s novostavbou přehodnotila a vydala k novostavbě negativní vyjádření. Na základě tohoto vyjádření Krajský úřad Plzeňského kraje dne 23. 11. 2012 souhlasné rozhodnutí o umístění stavby DSS Liblín zrušil.

Dne 13. 6. 2013 se Domov sociálních služeb Liblín proti zrušení povolení stavby odvolal a opět v navazujícím řízení u Krajského úřadu Plzeňského kraje (**u svého zřizovatele**) uspěl. Odbor kultury a památkové péče Krajského úřadu zvažoval, zda „veřejný zájem na ochraně kulturní památky je tak silný, že převáží nad legitimním očekáváním odvolavatele (DSS Liblín)“. Dospěl v závazném stanovisku ze dne 20. 12. 2013 ke kompromisu – novostavba zůstane nevhodně situována před zámkem, ale bude snížena o 1 podlaží – takže znehodnocení památky přetrvává a novostavba se o další přidané podzemní podlaží (celkem 2 PP) citelně prodraží. I snížená novostavba mezi zámkem a parkem znamená zničení celého areálu, spojení zámku a parku nesmí být přerušeno ničím, jinak je nadále stejně narušena koncepce dotované rekonstrukce parku a trvá důvod k neproplacení nebo vrácení evropské dotace. Je neuvěřitelné, kolik dvě chybná rozhodnutí nekompetentního úředníka státní správy placeného z veřejných peněz zaměstná zdarma pracujících občanů, kterým není lhostejný osud kulturního dědictví, a kolik hmotné škody způsobí investorům. Tak nesmyslný záměr měl NPÚ v Plzni zamítnout při první konzultaci a doporučit jiné řešení, které je v tomto případě zcela reálné a doslova se nabízí.

Celou tragikomickou situaci se pokouší řešit rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje, odbor regionálního rozvoje, č.j. RR/1921/13, Sp.zn.: ZN/202/RR/13 ze dne 4. 2. 2014 tím, že požaduje „nové podkladové dokumenty nebo doplnění – případně potvrzení těch stávajících“ s přihlédnutím ke změně návrhu stavby – vše na 9 stránkách těžko srozumitelného úředního textu. Zpracování nové dokumentace se stejnou zásadní chybou v zadání (nepřijatelné umístění), zahajuje další etapu nesmyslného procesu se všemi důsledky časových a hmotných ztrát, směřující opět k nevratnému poškození celého areálu.

Na celém případě je doslova šokující závažné pochybení NPÚ v Plzni v případě, který je jasný i laické veřejnosti. Takové selhání odborně vzdělaného památkáře lze vysvětlit snad jen mimořádnými poměry v zaměstnání – např. nátlakem spojeným s nebezpečím ztráty zaměstnání apod. Bohužel, nejde o ojedinělý případ – podobná nesmyslná rozhodnutí státní správy, zpracovávaná za veřejné peníze, ničí kulturní dědictví po celé republice, poškozují identitu našich historických měst. Nejhůře je postižená Praha. Na záchranu městských památkových rezervací i jednotlivých památek vystupují stále početnější občanská sdružení, dochází k prodlužování stavebních i územních řízení i soudním sporům, prodražování dokumentace i úředních výkonů. Pravděpodobně jednou z hlavních příčin je **absence zákona o státní službě**, která je živnou půdou pro korupci. Patrná je i **nedostatečná kvalifikace a nejednotné přístupy úředníků**, chybí názorový konsenzus. Památkový zákon nezajišťuje ochranu architektonických souborů a plošnou ochranu chráněných území. Regulative v územněplánovací dokumentaci jsou nedostatečné. Samozřejmě se zde uplatňuje i současný všeobecný názorový chaos, kterým je naše doba poznamenána.

Jsme si vědomi toho, že z odborného památkářského hlediska by mělo jít o jednoznačnou, jednoduchou kauzu, která by měla být vyřešena na krajské úrovni. Obracíme se na Vaše ministerstvo a další vrcholné orgány státní správy s žádostí o pomoc, protože dosavadní průběh akce dokazuje, že krajsští zastupitelé nejsou schopni vystoupit ze zajetých kolejí svých procesních postupů a podívat se na celou záležitost věcně, z odborného hlediska. Současně chceme použít tuto kauzu jako modelovou – není naprosto ojedinělá. NPÚ v Plzni měl odmítnout již záměr umístit jakoukoli novostavbu mezi park a zámek při prvé konzultaci s investorem nebo projektantem. Došlo k pochybení, nicméně

v dalších jednáních i v dalším postupu zpracovávání projektové dokumentace se tato chyba udržela až do konečného schválení pro stavební povolení. I když na štěstí došlo pod tlakem aktivistů a odborné veřejnosti k odhalení základního pochybení v celé koncepci, opět je situace řešena upřednostněním úředních rozhodnutí před zájmem veřejnosti. Jako důvod jsou uváděny zmarněné prostředky investora, které by mohly být vymáhány soudně. Je to obludná absurdita – investor, Krajský úřad, se bojí, že bude muset žalovat sám sebe za zmarněné prostředky investora. Opět ustupuje veřejný zájem na zachování kulturního dědictví, které je statkem veřejným, partikulárním zájmům. Přesně taková situace - stejný příběh – se odehrává na Václavském náměstí v případě tzv. Kozákova domu, kdy chybné rozhodnutí odborných orgánů ve schvalovacím řízení je považováno za neměnné, protože zakládá nárok investora na odškodnění. Nejde zde o jediný dům, ale o celkovou koncepci Václavského náměstí – ta má být obětována dodržení úředního postupu, založeném na fatální chybě. Je tu další případ novostavby LINE na Vítězném náměstí v Praze 6 – Dejvicích, která je v naprostém rozporu z identitou památkově chráněného území, ve kterém je umístěna. 1 dalším územním řízením na Praze 1 prochází dokumentace neúměrně hmotné bytové budovy zasahující do areálu sv. Anežky české (NKP!), která by kromě svého bezprostředního okolí zničila svou rozměrnou plochou střechou panorama z Letné. V této souvislosti je nutné z nekonečného výčtu těchto pochybení připomenout výškovou zástavbu Pankráce, která zpochybňuje zařazení Prahy na seznamu světového kulturního dědictví. Všechny tyto kauzy získaly schválení památkovými orgány.

Nejsme sentimentální staromilci, nepožadujeme neměnnost kulturních památek. Požadujeme ale, aby architektura a urbanistická koncepce našich památkových měst zůstaly ve svých trvalých hodnotách součástí našeho života, proto samozřejmě předpokládáme jejich kontinuální proměnu. V procesu těchto proměn ale nesmíme ztrácet jejich trvalé hodnoty, jejich identitu a kontinuitu jejich vývoje. Počátkem 20. století zmizela s rozpadem názorového konsensu společnosti i priorita prostoru, která měla sílu sjednocovat postupující slohová období do působivých jedinečných celků. Současně se uplatnil s nebývalou silou individualismus, vůle uplatnit vlastní ego bez ohledu na kontext s okolím. V této situaci je nezbytné, abychom si uvědomili svou zodpovědnost a chránili cíleně hodnoty, které jsou ohroženy, abychom si definovali jejich podstatu a vytvářeli v souladu s prohlubujícím se poznáváním taková opatření, která zajistí jejich kontinuitu a celospolečenský přínos. Trvalá atraktivita našich historických měst a památek spočívá v tom, že přinášejí svým řádem a estetickými kvalitami existenciální podporu společnosti. Nedopustíme, aby se jejich řád bezohlednými zásahy měnil v chaos, který přináší stres a celkový rozklad, entropii.

23. 2. 2014

Za ASORKD:

Pavel P. Ries

prezident asociace

Ing. arch. Marie Švábová

viceprezidentka asociace

Přílohy:

1. Stanovisko prof. PhDr. T. Durdíka DrSc
2. Stanovisko prof. PhDr. Pavla Vlčka
3. Stanovisko prof. Ing.akad. arch. Václava Girsy
4. Stanovisko ASORKD

Kopie dopisu zaslána na adresy:

Ministerstvo kultury ČR
Odbor památkové inspekce
Ke Starému Bubenci 569/4
160 00 Praha 6

Senát Parlamentu ČR
Výbor pro vzdělání, vědu, kulturu
Valdštejnské náměstí 17/4
11826 Praha 1

Poslanecká sněmovna PČR
Výbor pro vědu, vzdělání, kulturu
Prof. RNDR. Jiří Zlatuška – předseda
Paed. DR. Mgr. Augustin Karel Anderle Saylor – místopředseda
Sněmovní 4
11826 Praha 1